

**Jo drelaré, tu drelaràs,
ell/ella drelarà, nosaltres ...?:
la gramàtica a l'aula d'L2**

Aina Bonet

38es Jornades Internacionals de Professorat de Català

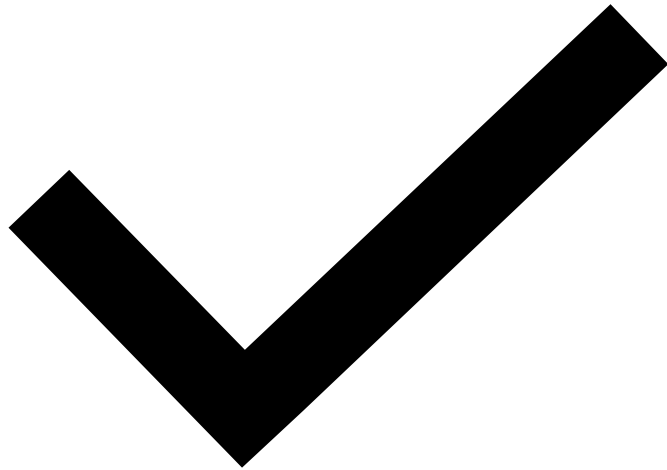
Castelló, juliol de 2024

0. Terreny conegut

- **DRELARÉ,DRELARÀS,DRELARÀ,
_____?**
- Tot i no conèixer aquest verb, contestareu les preguntes correctament:
 - Quina és la forma verbal que segueix?
 - Quina és l'arrel del verb?
 - A quina conjugació verbal pertany?
 - A quin temps verbal correspon la sèrie d'aquest verb?
 - Quina imatge lliga millor amb la forma que heu completat?

0. Per què ho heu encertat?

- Principalment, perquè segueix un **patró** que ens resulta conegut.
- Això ens ho permet el fet de conèixer la llengua?
- Què passa quan (creiem que) no coneixem la llengua?

0. Per què ho heu encertat?

- A vegades ensenyem des de la concepció que el nostre alumnat no coneix la **gramàtica** del català; i sí que la coneix (però la té inactiva).

Suomalaiset puhuvat suomea ja muutama suomalainen puhuu katalaania.

- El català, igual que qualsevol altra llengua, és un sistema organitzat de **regularitats**.
- El nostre cervell està programat per llegir-ne **qualsevol** eficientment (almenys en el moment de néixer), segons explica la teoria de la Gramàtica Universal de Chomsky.

1. Terreny (des)conegut: com funciona aquesta llengua?

- **SPIRAC DUDEPINE** – La nena juga.
- **FELAM NUTABNE** – El tiet menjava.
- **VUNAC NUMIRESE** – Les veïnes llegien.
- **PIRDAM RUSOTNE** – L'home escriurà.

- **Les tietes menjaran.**
 - **El veí llegeix.**

1. Terreny (des)conegut: com funciona aquesta llengua?

LA FLEXIÓ DE GÈNERE:
es marca en els substantius

-ac: femení
-am: masculí

LA FLEXIÓ DE NOMBRE:
es marca en els verbs

-ne: singular
-se: plural

EL TEMPS:
es marca en els verbs

du-: present
nu-: passat
ru-: futur

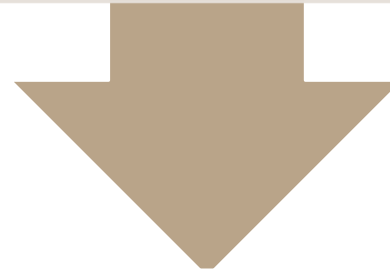
1. Terreny (des)conegut: com funciona aquesta llengua?

- **SPIRAC DUDEPINE** – La nena juga.
- **FELAM NUTABNE** – El tiet menjava.
- **VUNAC NUMIRESE** – Les veïnes llegien.
- **PIRDAM RUSOTNE** – L'home escriurà.
- **FELAC RUTABSE** – Les tietes menjaran.
- **VUNAM DUMIRENE** – El veí llegeix.

2. L'escala d'aquest poder

El nostre cervell està compost per **regularitats gramaticals**: per exemple, sabem que els verbs regulars de la primera conjugació de futur simple en 1a persona del plural acaben en –em (i per això hem endevinat la forma *drelarem*).

Com creem aquestes regularitats,
independentment de la llengua?

2. L'escala d'aquest poder

El nostre cervell està compost per **regularitats gramaticals**: per exemple, sabem que els verbs regulars de la primera conjugació de futur simple en 1a persona del plural acaben en -em (i per això hem endevinat la forma *drelarem*).

Com creem aquestes regularitats, **independentment de la llengua?**

El nostre cervell (i actualment molts dispositius d'intel·ligència artificial) aprenen a través de **dos processos principals**:

l'aprenentatge estadístic

la generalització

2.1. L'escala d'aquest poder: aprenentatge estadístic

DEPI – Jugar

- **DEPIGIN** - Joc

TAB – Menjar (verb)

- **TABKIN** – Menjar (substantiu)

MIRE – Llegir

- **MIREGIN** - Lectura

SOLT – Escriure

- **SOLTKIN** – Escriptura

2.2. L'escala
d'aquest poder:
generalització

JIRG – Trucar

- _____ - Trucada

VOPE – Ballar

- _____ - Ball

2.2. L'escala
d'aquest poder:
generalització

JIRG – Trucar

• **JIRGKIN** - Trucada

VOPE – Ballar

• **VOPEGIN** - Ball

Com aconseguim aquest **aprenentatge estadístic** i posterior **generalització**?

3. El mitjà que
ho facilita

3. El mitjà que ho facilita

Com aconseguim aquest **aprenentatge estadístic** i posterior **generalització**?

Amb una **exposició a estímuls** que presentin i reforcin una mateixa regla.

En quins **contextos** trobem aquest tipus d'aprenentatge?

3. El mitjà que ho facilita

Com aconseguim aquest **aprenentatge estadístic** i posterior **generalització**?

Amb una **exposició a estímuls** que presentin i reforcin una mateixa regla.

En quins **contextos** trobem aquest tipus d'aprenentatge?

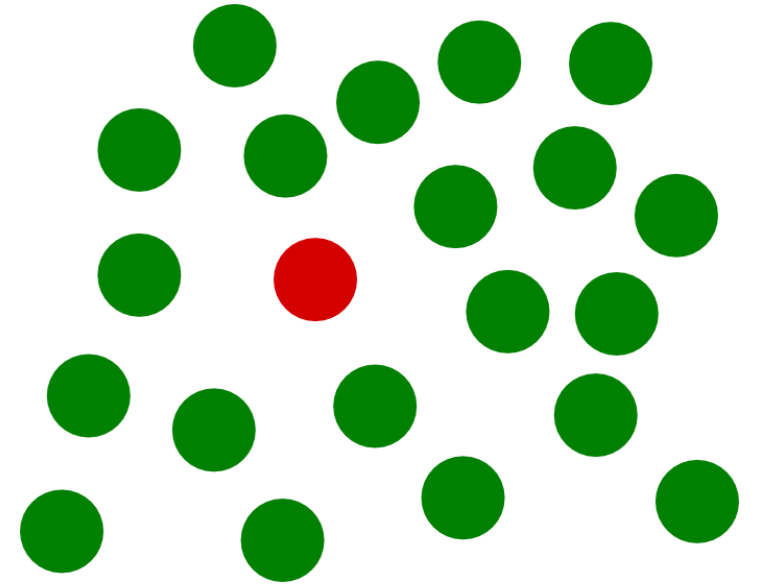
En un **context natural** (quan som nadons, quan vivim a un país en què es parla la llengua meta...) o en un **context artificial** (classes L2, en què simulem la immersió del context natural).

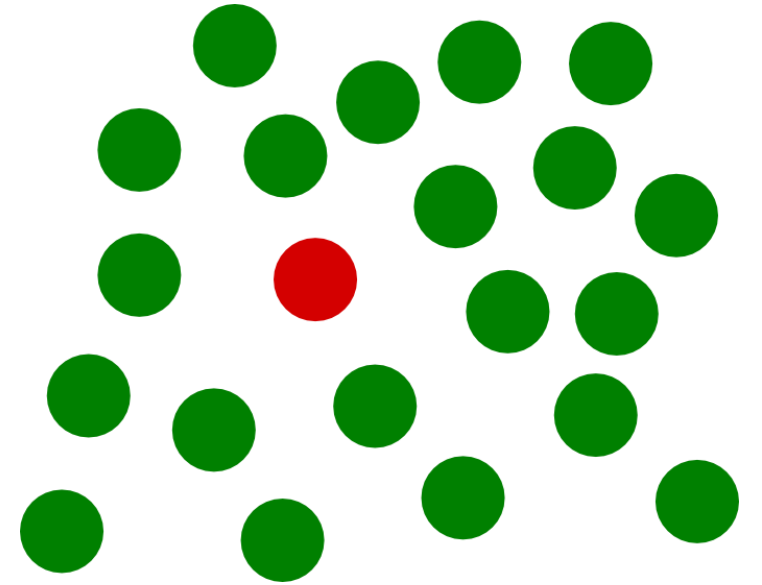
4. Què fem diferent?

5. L'ingredient estrella: la prominència

5. L'ingredient estrella: la prominència

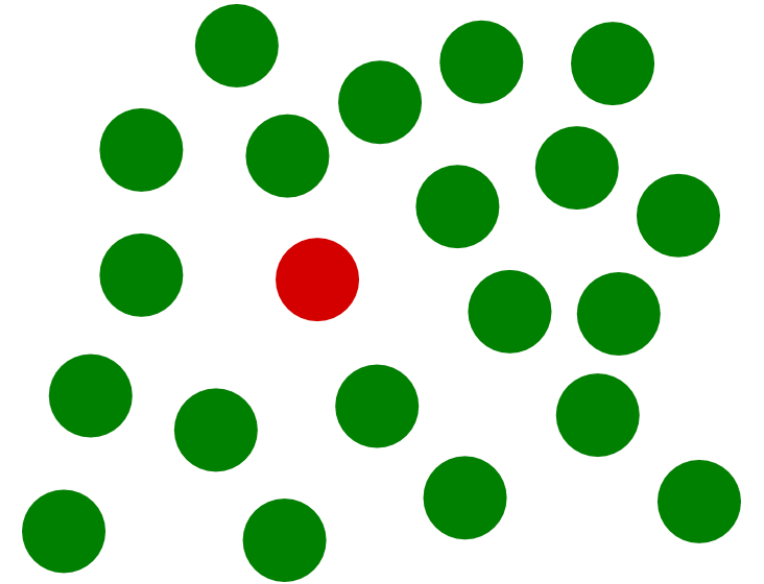

Visual

Acústica

Multimodal

5. L'ingredient estrella: la prominència

Exemple: UNIVERSITAT

Visual

Acústica

Multimodal

6. Tot combinat!

- Fem una pluja d'idees en grup. Com posaríeu tot això en pràctica en una classe?
- En grups, trieu un tema gramatical per tractar a l'aula. Aquí en teniu tres exemples:
 - Concordança substantiu-adjectiu
 - Un temps verbal
 - Un pronom feble

6. Tot combinat!

Adaptació de textos

- *Ella és **alta** i **atrevida**; ell, **prim** i **metòdic**.*
- *Ella és maco/maca.*

Cartes de conversació complementàries

- **A:** *Per Nadal, els catalans i catalanes (nosaltres), **mengem** torrons; però la meua germana (ella) no en **menja** perquè no li agraden. Què **menges** tu a Finlàndia, el dia de Nadal?*
- **B:** *menjo – menges – menja – mengem – mengeu – mengen*

Traduccions a partir d'errors

- *La pel·lícula? Ja **li** he vist → The film? I have already seen to him/her.*
- *Tens les targetes? No **la** tinc → Do you have the cards? I don't have it.*

Narració amb guia

- *L'aranya es **movia** lentament per evitar ser percebuda. **Teixia** la seva teranyina amb la qual **pretenia** enganxar les seves preses. (VOLER)_____ atrapar-les discretament.*

7. Garantia de qualitat?

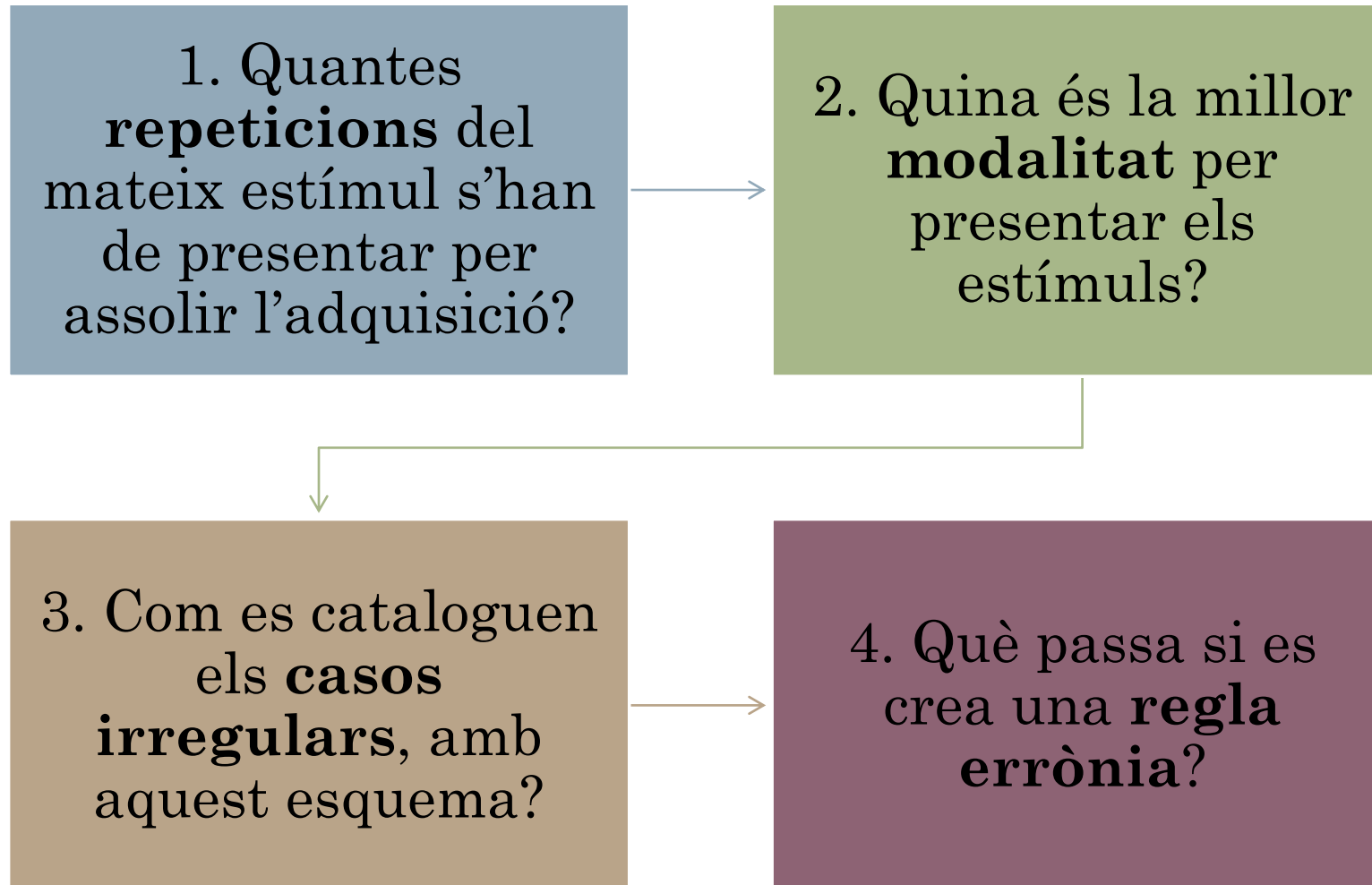
- Aquesta equació assegura un aprenentatge òptim per a tothom?

7. Garantia de qualitat?

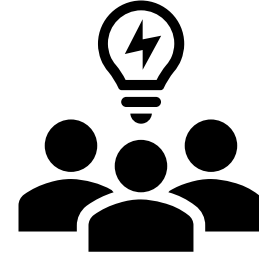
- **A RITME GENERAL** (classe conjunta o en grups)
- **A RITME INDIVIDUAL** (classe inversa [*flipped classroom*] amb posterior discussió conjunta)

8. Ronda d'incògnites compartides

UN EXEMPLE DE SIMULACIÓ

UNA SIMULACIÓ

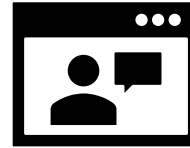
1. Quin **fenomen** s'explora en aquest experiment?

2. Quina és la **finalitat** de cada **fase**?

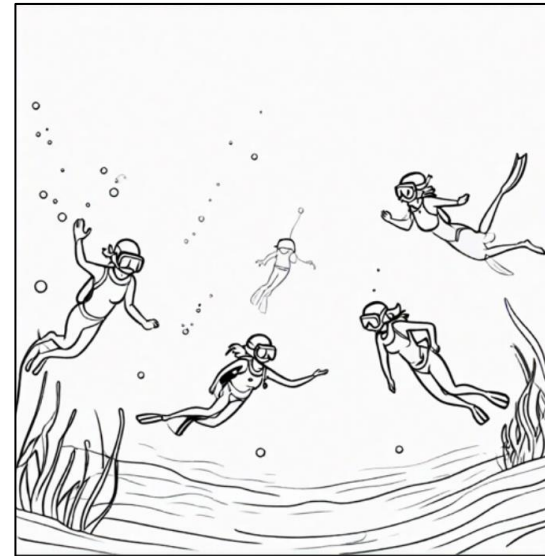
3. Quines **hipòtesis** teniu segons les modalitats de presentació d'estímul?

1. Fase d'exposició

xulbal

xulbam

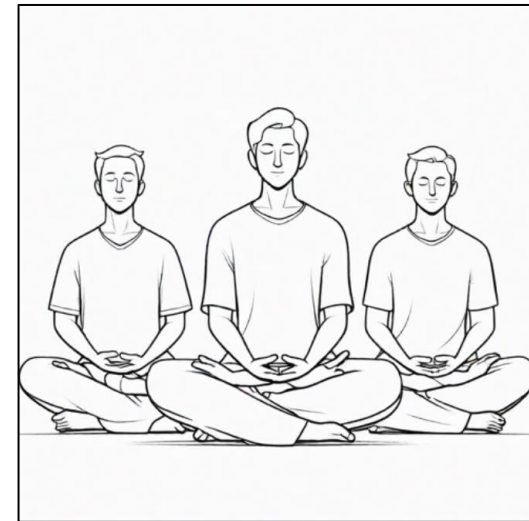
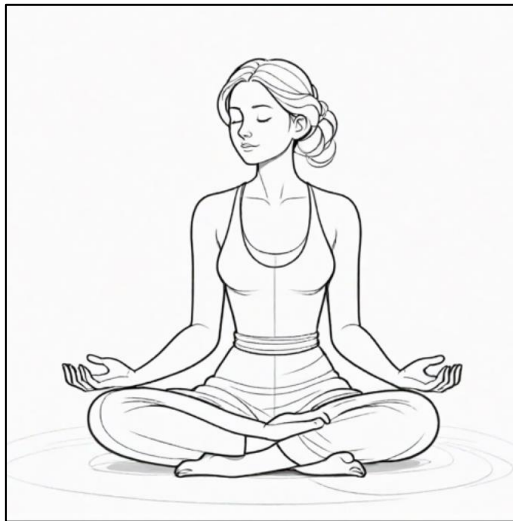

1. Fase d'exposició

bilnal

bilnam

1. Fase d'exposició

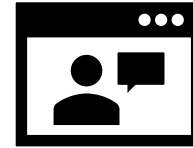
sanlin

sanlin

1. Fase d'exposició

lurnin

lurnin

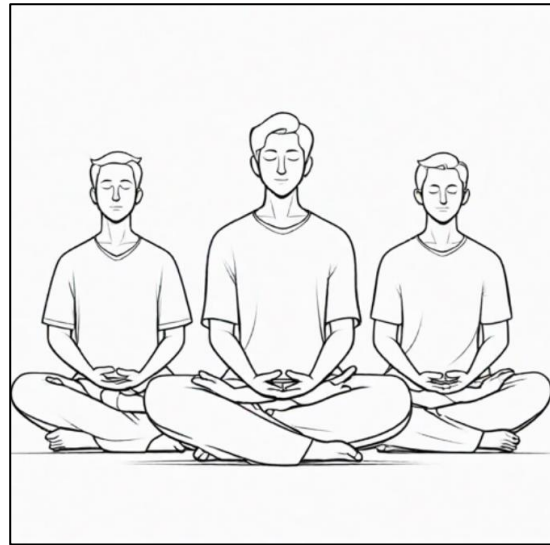

2. Fase d'adquisició

   xulbal

2. Fase d'adquisició

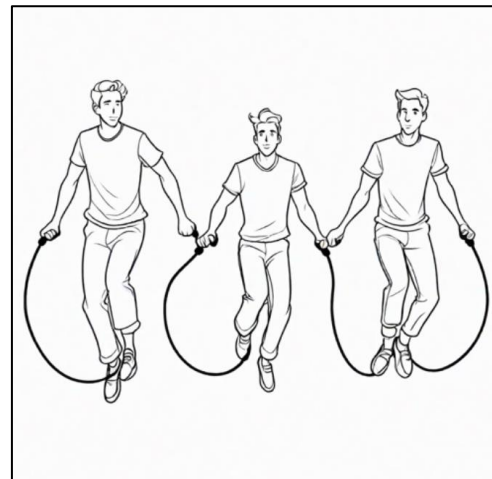
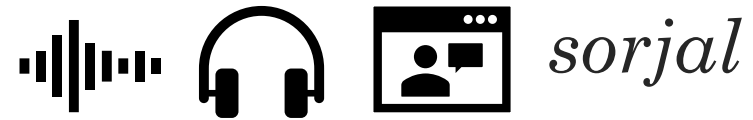

2. Fase d'adquisició

   jitsin

3. Fase de generalització

3. Fase de generalització

📶 🎧 🗣️ *fenzam*

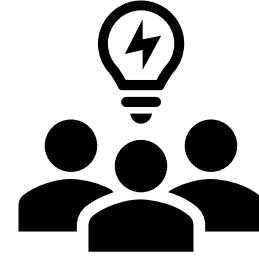

3. Fase de generalització

   turdin

UNA SIMULACIÓ

1. Quin **fenomen** s'explora en aquest experiment?

2. Quina és la **finalitat** de cada **fase**?

3. Quines **hipòtesis** teniu segons les modalitats de presentació d'estímul?

Moltes gràcies!

Preguntes?

abonet@xarxallull.cat